

«Açıq Hökumətin təşviqinə dair 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı»nda və «Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı»nda nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrası sahəsində 2013-cü ildə Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən görülmüş işlərə dair

H E S A B A T

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 5 sentyabr 2012-ci il tarixli 2421 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş «Açıq Hökumətin təşviqinə dair 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı»nda və «Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı»nda nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrası istiqamətində 2013-cü ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən bir sıra tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Elektron xidmətlər göstərilməsinin təmin edilməsi sahəsində qanunvericilik bazası daha da təkmilləşdirilmiş, “Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsində İnformasiya azadlığı ilə bağlı daxili icraat Qaydaları” hazırlanmış, Komitənin Kollegiya qərarı ilə təsdiq edilmiş və rəsmi internet saytında yerləşdirilmişdir.

«Elektron xidmət növlərinin Siyahısı» ilə müəyyən olunmuş bir sıra elektron gömrük xidmətləri üzrə inzibati rəqlamentlər hazırlanmış, Komitənin Kollegiya qərarı ilə təsdiq edilmiş və rəsmi internet saytında yerləşdirilmişdir. Hazırda fiziki və hüquqi şəxslər dövlət sərhədindən keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük rəsmiləşdirilməsi üçün ilkin məlumatlandırma üzrə müraciət və sənədlərin qəbulu, fiziki şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikasının gömrük sərhədindən keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin bəyan edilməsi üzrə elektron Sərnişin Bəyannaməsinin qəbulu, xarici-iqtisadi fəaliyyət iştirakçılarına həyata keçirdikləri idxal-ixrac əməliyyatları barədə statistik məlumatların verilməsi, malların nomenklaturu və mal və nəqliyyat vasitələrinə tətbiq olunan müvafiq gömrük ödənişləri barədə məlumatların verilməsi kimi elektron gömrük xidmətlərindən istifadə edə bilirlər. Müqavilə əsasında şəxslərə internet üzərindən öz idxal-ixrac əməliyyatları haqqında arayışların alınması imkanı yaradılmışdır.

İstifadəçi rahatlığını təmin etmək məqsədilə Dövlət Gömrük Komitəsinin rəsmi internet saytının “e-Gömrük Xidmətləri” bölməsi yenilənmişdir. Hesabat dövründə Dövlət Gömrük Komitəsinin müxtəlif elektron gömrük xidməti üzrə ümumilikdə 199187 nəfər yararlanmışdır. Belə ki, şəxsi kabinet vasitəsilə gömrük rəsmiləşdirilməsi üzrə 97032, dövlət sərhədindən keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük rəsmiləşdirilməsi üçün ilkin məlumatlandırma üzrə 1455, elektron Sərnişin Bəyannaməsinin qəbulu üzrə 78107, xarici-iqtisadi fəaliyyət iştirakçılarına həyata keçirdikləri idxal-ixrac əməliyyatları barədə statistik məlumatların verilməsi üzrə 226, gömrük ödənişlərinin ödəyicisinin eyniləşdirmə

nömrəsinin alınması üzrə 21141, vətəndaş müraciətləri, sorğu və şikayətlər üzrə 604, gömrük ekspertizası üzrə 12, gömrük orqanlarında xidmətə qəbul üzrə 610 müraciət qəbul edilmişdir.

Gömrük qanunvericiliyi, gömrük orqanlarının fəaliyyəti, gömrük işi və gömrük xidməti ilə bağlı digər məsələlər sahəsində baş verən yeniliklər haqqında Komitənin internet saytı vasitəsi ilə ictimaiyyətin məlumatlandırılması təmin edilmiş, Komitənin 2012-ci ildəki fəaliyyətinə dair hesabat saytın “Xəbərlər” blokunda yerləşdirilmişdir. Saytın əksər bölmələrinin ingilis və rus dili variantları hazırlanmışdır.

“e - Gömrük Ödənişləri” elektron gömrük xidməti istismara verilmişdir. Birbaşa rabitə yaradılaraq Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının Kütləvi Ödənişlər üzrə Mərkəzləşdirilmiş İnformasiya sisteminə (KÖMİS) qoşulma və ödənişlərin KÖMİS üzərindən həyata keçirilməsi təmin edilmişdir. Belə ki, hazırda gömrük bəyannamələri üzrə yaranmış gömrük borcunun ödənişi alternativ vasitə kimi internet resurslar vasitəsilə də həyata keçirilə bilər.

Xəzər-Avropa İnteqrasiya İşgüzar Klubunun təşkilatçılığı və biznes nümayəndələrinin iştirakı ilə gömrük orqanları tərəfindən xarici-iqtisadi fəaliyyət iştirakçlarına təqdim edilən elektron gömrük xidmətləri üzrə təqdimat keçirilmişdir.

Komitənin aparatında və digər qurumlarında tətbiq olunan və kargüzərliyi işini müasir texnologiyalar əsasında avtomatlaşdırılmış vahid forma və sistem üzrə aparılmasını təmin edən «VAİS-Kargüzərliyi» avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemi təkmilləşdirilmiş, sistemin imkanları daha da genişləndirilmişdir. Vətəndaşlar və xarici-iqtisadi fəaliyyət iştirakçılarının müraciətlərinin qəbulunun və cavablandırılmasının vahid qaydada təmin edilməsi məqsədi ilə Komitənin rəsmi saytının “Müraciətlər” bölməsi yenidən qurulmuş və bu bölmənin Komitənin ümumi kargüzərliyi sisteminə inteqrasiyası təmin edilmişdir.

Gömrük işi sahəsində qanunvericilik aktlarına dair izahlı bələdçi qaydaların hazırlanması və yayımının təşkili məqsədilə fiziki şəxslər tərəfindən istehsal və kommersiya məqsədləri üçün nəzərdə tutulmayan malların Azərbaycan Respublikasının gömrük sərhədindən keçirilməsi qaydalarını özündə əks etdirən «Gömrük məlumat kitabçası» adlı buklet gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrində hər kəsin istifadə edə biləcəyi yerlərdə yerləşdirilmişdir.

Gömrük orqanları ilə sahibkarlar arasında əməkdaşlıq mexanizminin təkmilləşdirilməsi məqsədilə Komitənin internet saytında fəaliyyət göstərən «Gömrük-biznes əməkdaşlığı» bölməsinin və «sual-cavab» bölməsinin imkanlarının daha da genişləndirilməsi sahəsində fəaliyyət davam etdirilmişdir. Gömrük-Biznes əməkdaşlığı çərçivəsində elektron gömrük xidmətləri ilə bağlı “Xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçılarının şəxsi kabinetini” daha da təkmilləşdirilmişdir. Bu bölmə vasitəsilə xarici-iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları ayrı-ayrı gömrük əməliyyatlarını gömrük orqanlarına bilavasitə gəlmədən və 24/7 saat ərzində həyata keçirmək imkanına malikdirlər.

Gömrük-biznes əməkdaşlığı çərçivəsində yaradılan həmin bölmə həm də vətəndaş-məmur təmasının minimuma endirilməsini təmin edir. Bununla yanaşı, bu bölmə vasitəsilə müxtəlif vətəndaş sorğuları, ərizə və şikayətlərin qəbulu da həyata keçirilir.

Komitənin internet saytı vasitəsilə gömrük xidmətinə işə qəbul üzrə ərizələrin qəbulu və ərizəçilərin məlumatlandırılması sistemi daha da təkmilləşdirilmişdir.

Daxil olan müraciətlərin qəbulu sahəsində Komitənin rəsmi internet saytının imkanlarının genişləndirilməsi ərizə, şikayət, rəy və təkliflərin interaktiv formada qəbulu işinin daha da təkmilləşdirilməsinə şərait yaratmışdır. Saytda Komitənin sədri ilə birbaşa virtual əlaqə yaratmaq və Saytda fəaliyyət göstərən «Gömrük əməkdaşları sizinlə necə rəftar edir?» səhifəsinə daxil olaraq, müraciətlərini birbaşa daxili nəzarət funksiyasını həyata keçirən Daxili Təhlükəsizlik İdarəsinə yönəltmək imkanı vətəndaşların üzləşə biləcəkləri problemlərin operativ həllinin təmin edilməsində mühüm rol oynamışdır.

Komitənin mövcud «Qaynar xətt»i beynəlxalq standartlara cavab verən və İP telefoniya sistemi üzərindən işləyən yeni “192 Çağrı Mərkəzi” ilə əvəz edilmiş, daxil olan sorğuların cavablandırılmasına nəzarət və təhlili üçün hesabat forması əlavə edilmişdir. Bu sistem “192 Çağrı Mərkəzi”nə müraciət edən şəxsin öz müraciətini özü tərəfindən birbaşa aidiyyəti struktur bölməyə yönəltmək imkanı yaratmışdır. Bu xətt vasitəsilə fiziki və hüquqi şəxslərin şikayətlərinin qəbul edilməsi və operativ qaydada araşdırılması ilə yanaşı, onların xarici-iqtisadi fəaliyyət sahəsində rastlaşdıqları problemlərin həllinə də yardım göstərilir və gömrük qanunvericiliyinə dair verilən suallar cavablandırılır.

Müraciətlərin yönəldilməsi və müraciətlərə vaxtında baxılması işinin, Komitənin və yerli gömrük orqanlarının rəhbərliyi tərəfindən vətəndaşların qəbulu işinin təkmilləşdirilməsi və bu sahədə nəzarətin daha da gücləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirilmiş, fiziki və hüquqi şəxslərin Dövlət Gömrük Komitəsinə daxil olmuş müraciətləri vaxtında araşdırılaraq müvafiq tədbirlər görülmüşdür. Müraciətlərdə qaldırılan məsələlərin öz həllini tapması, şikayətçi tərəfin hüquqlarının qorunması və müraciətlərin araşdırılmasının nəticə etibarilə səmərəli aparılmasının təmin edilməsi məqsədilə effektiv araşdırma üsullarından istifadə edilmişdir.

Gömrük orqanlarında göstərilən xidmətlərin səviyyəsini daha da artırmaq məqsədi ilə müraciət edən şəxsləri gömrük rəsmiləşdirilməsi qaydaları, idxal-ixrac gömrük əməliyyatları, gömrük rüsumuna cəlb olunan malların siyahısı, rüsumların dərəcələri, gömrük ödənişləri, mal nomenklaturu, tarif dərəcələri və digər zəruri məlumatlar ilə təmin etmək üçün gömrük idarə və postlarında quraşdırılmış elektron məlumat köşklərinin dayanıqlı fəaliyyəti təmin edilmişdir. Bütün gömrük orqanlarında quraşdırılmış elektron məlumat köşklərinə müraciət edərək, iş adamları avtomatik rejimdə mal və nəqliyyat vasitələrinin gömrük rəsmiləşdirilməsinə dair lazımı məlumat əldə edə bilirlər. Həmin məlumatlar Azərbaycan

Respublikasının qanunvericiliyində edilən dəyişikliklərə uyğun olaraq müntəzəm yeniləşdirilmişdir.

Gömrük prosedurlarının həyata keçirilməsi zamanı gömrükçü və sahibkar arasında kontaktın minimuma endirilməsinin təmin edilməsi, maraqların toqquşmasının qarşısının alınması üçün gömrük orqanlarında və gömrük-buraxılış məntəqələrində səmərəli nəzarət mexanizmlərinin tətbiqi üzərində işlər davam etdirilmişdir. «Bir pəncərə» prinsipi əsasında dövlət sərhədinin buraxılış məntəqələrindən keçirilən malların yoxlanılma prosedurları və ölkə ərazisində hərəkəti üzrə təşkil olunan nəzarəti əlaqələndirmək, eyni zamanda, insan faktorunun azaldılmasını təmin etmək məqsədilə gömrük orqanları sistemində informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sahəsində bir sıra islahatlar həyata keçirilmişdir. Xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçılarında mal və nəqliyyat vasitələrini məsafədən elektron qaydada bəyan etməyə imkan verən “Gömrük rəsmiləşdirilməsi və nəzarətinin avtomatlaşdırılmış sistemi” nin imkanları daha da genişləndirilmişdir.

Gömrük orqanları və təşkilatlarında icra intizamına və xidməti intizam qaydalarına, o cümlədən, etik davranış qaydalarına əməl olunması vəziyyəti Komitənin Kollegiya iclasında müzakirə edilmişdir. Gömrük orqanlarına xidmətə yeni qəbul edilmiş əməkdaşların keçdikləri 4 aylıq kurslarda müdavimlərə xidməti intizamın tələblərinin öyrədilməsi ilə yanaşı, etik davranış məsələləri üzrə mühazirələr də keçirilmişdir.

Dövlət Gömrük Komitəsinin həftəlik orqanı olan «Gömrük xəbərləri» qəzetində gömrük orqanlarının fəaliyyəti müntəzəm işıqlandırılmışdır. Qəzetdə gömrük orqanlarının qaçaqmalçılığa qarşı mübarizə, saxta və keyfiyyətsiz malların qaçaqmal yolu ilə ölkə ərazisinə daxil olması və mağazalara yol tapması hallarının qarşısının alınması, insanların həyat və sağlamlığı üçün təhlükə mənbəyi olan narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə istiqamətində görülən işlər və bu sahədə həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində əldə edilən nailiyyətlər barədə ictimaiyyətə müntəzəm məlumatlar verilmişdir. Qaçaqmalçılığa qarşı mübarizə tədbirləri nəticəsində saxlanılan mallar barəsində tətbiq edilən tədbirlər televiziya vasitəsilə işıqlandırılmışdır.

«Açıq Hökumətin təşviqinə dair 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı»nın və «Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı»nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 5 sentyabr 2012-ci il tarixli 2421 nömrəli Sərəncamının 3.2.-ci bəndinin icrası ilə əlaqədar Fəaliyyət Planlarının icrası üzrə Dövlət Gömrük Komitəsinin 2014-cü il üçün tədbirlər planı hazırlanmış və Komitənin əmrilə təsdiq edilmişdir.